

9. DAĻA

Prasības transportlīdzekļu konstrukcijai un apstiprināšanai

9.1. NODAĻA

DARBĪBAS JOMA, DEFINĪCIJAS UN PRASĪBAS TRANSPORTLĪDZEKĻU APSTIPRINĀŠANAI

9.1.1. Darbības joma un definīcijas

9.1.1.1. *Darbības joma*

Šā pielikuma 9. daļas prasības attiecas uz bīstamu kravu pārvadāšanai paredzētiem N un O kategorijas transportlīdzekļiem saskaņā ar Vienotās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3)¹ 7. pielikumu.

Šīs prasības attiecas uz transportlīdzekļu konstrukciju, tipa apstiprinājumu, ADR apstiprinājumu un ikgadējo tehnisko apskati.

9.1.1.2. *Definīcijas*

Šā pielikuma 9. daļā:

“*transportlīdzeklis*” ir jebkāds pabeigts, nepabeigts vai vairākos etapos pabeigts transportlīdzeklis, kas paredzēts bīstamu kravu autopārvadājumiem.

“*EX/II transportlīdzeklis*” vai “*EX/III transportlīdzeklis*” ir transportlīdzeklis, kas paredzēts sprādzienbīstamu vielu un izstrādājumu (1. klase) pārvadāšanai;

“*FL transportlīdzeklis*” ir:

- a) transportlīdzeklis, kas paredzēts šķidrumu, kuru uzliesmošanas temperatūra nepārsniedz 60°C (izņemot EN 590:2004 standartam atbilstošu dīzeļdegvielu, gāzeļļu un vieglo apkures degvielu — ANO Nr. 1202 — ar uzliesmošanas temperatūru, kāda norādīta EN 590:2004 standartā), pārvadāšanai piestiprinātās cisternās vai nomontējamās cisternās, kuru ietilpība pārsniedz 1 m³, vai cisternkonteineros vai portatīvās cisternās, kuru individuālā ietilpība pārsniedz 3 m³; vai
- b) transportlīdzeklis, kas paredzēts uzliesmojošu gāzu pārvadāšanai piestiprinātās cisternās vai nomontējamās cisternās, kuru ietilpība pārsniedz 1 m³, vai cisternkonteineros, portatīvās cisternās vai MEGC, kuru individuālā ietilpība pārsniedz 3 m³; vai
- c) baterijtransportlīdzeklis ar kopējo ietilpību lielāku par 1 m³, kas paredzēts uzliesmojošu gāzu pārvadāšanai;

“*OX transportlīdzeklis*” ir transportlīdzeklis, kas paredzēts stabilizēta ūdeņraža peroksīda vai stabilizēta ūdeņraža peroksīda ūdens šķīduma ar vairāk kā 60% ūdeņraža peroksīda (5.1. klase, ANO Nr. 2015) pārvadāšanai piestiprinātās cisternās vai nomontējamās cisternās, kuru ietilpība pārsniedz 1 m³, vai cisternkonteineros vai portatīvās cisternās, kuru individuālā ietilpība pārsniedz 3 m³.

“*AT transportlīdzeklis*” ir:

- a) transportlīdzeklis, kas nav EXIII, FL vai OX transportlīdzeklis un kas ir paredzēts bīstamu kravu pārvadāšanai piestiprinātās cisternās vai nomontējamās cisternās, kuru ietilpība pārsniedz 1 m³, vai cisternkonteineros, portatīvās cisternās vai MEGC, kuru individuālā ietilpība pārsniedz 3 m³; vai
- b) baterijtransportlīdzeklis, kura kopējā ietilpība pārsniedz 1 m³ un kurš nav FL transportlīdzeklis;

¹ ANO EEK dokuments TRANS/WP.29/78/Rev.1 ar grozījumiem.

„MEMU” ir transportlīdzeklis, kas atbilst 1.2.1.sadaļā norādītajai „pārvietojamas sprāgstvielu ražošanas vienības” definīcijai.

“pabeigts *transportlīdzeklis*” ir jebkāds transportlīdzeklis, kuram nav nepieciešama nekāda papildus komplektēšana (piemēram, vienā etapā izgatavoti vienapjoma autofurģoni, kravas furģoni, vilcēji, piekabes);

“*nepabeigts transportlīdzeklis*” ir jebkāds transportlīdzeklis, kura pabeigšanai ir vajadzīgs vismaz vēl viens etaps (piemēram, šasija ar kabīni, piekabes šasija);

“*vairākos etapos pabeigts transportlīdzeklis*” ir jebkāds transportlīdzeklis, kas ir vairāku izgatavošanas etapu rezultāts (piemēram, šasija vai šasija ar kabīni, kas aprīkota ar kravas nodalījumu);

“*transportlīdzeklis ar tipa apstiprinājumu*” ir jebkurš transportlīdzeklis, kas ir apstiprināts saskaņā ar EEK Noteikumiem Nr. 105² vai Direktīvu 98/91/EK³;

“*ADR apstiprinājums*” ir Līgumslēdzējas Puses kompetentās iestādes veikta sertifikācija, ka bīstamu kravu pārvadāšanai paredzēts atsevišķs transportlīdzeklis atbilst attiecīgajām šīs daļas prasībām kā EX/II, EX/III, FL, OX vai AT transportlīdzeklis.

9.1.2. EX/II, EX/III, FL, OX un AT transportlīdzekļu un MEMU apstiprināšana

PIEZĪME. *Transportlīdzekļiem, kas nav EX/II, EX/III, FL, OX un AT transportlīdzekļi un MEMU, īpaši atbilstības sertifikāti nav vajadzīgi, atskaitot tos, kas izcelsmes valstī paredzēti uz transportlīdzekļiem attiecināmos vispārīgajos drošības noteikumos.*

9.1.2.1. Vispārīgās prasības

EX/II, EX/III, FL, OX un AT transportlīdzekļi un MEMU atbilst attiecīgajām šīs daļas prasībām.

Ikviens pabeigts vai vairākos etapos pabeigts transportlīdzeklis ir pakļauts kompetentās iestādes pirmajai inspicēšanai saskaņā ar šīs nodaļas administratīvajām prasībām, lai pārlicinātos par tā atbilstību attiecīgajām 9.2. līdz 9.8. nodaļas tehniskajām prasībām.

Kompetentā iestāde drīkst neveikt puspiekabes vilcēja, kura tips apstiprināts saskaņā ar 9.1.2.2. punktu un kuram ražotājs, tā atbilstoši pilnvarots pārstāvis vai kompetentās iestādes atzīta iestāde ir izdevusi deklarāciju par atbilstību 9.2. nodaļas prasībām, pirmo inspicēšanu.

Transportlīdzekļa atbilstību apliecina, izdodot atbilstības sertifikātu saskaņā ar 9.1.3. sadaļu.

Ja transportlīdzekļiem jābūt aprīkoti ar lēninātāja bremzēšanas sistēmu, transportlīdzekļa ražotājs vai tā attiecīgi pilnvarots pārstāvis izsniedz deklarāciju par atbilstību attiecīgajām EEK Noteikumu Nr. 13⁴ 5. pielikuma prasībām. Šo deklarāciju uzrāda pirmajā tehniskajā apskatē.

9.1.2.2. Prasības transportlīdzekļiem ar tipa apstiprinājumu

² EEK Noteikumi Nr. 105 (Vienoti noteikumi par bīstamu kravu pārvadāšanai paredzētu transportlīdzekļu apstiprināšanu attiecībā uz konstrukcijas īpatnībām).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 14. decembra Direktīva 98/91/EK, kas attiecas uz mehāniskiem transportlīdzekļiem un to piekabēm, kuri paredzēti bīstamo kravu autopārvadājumiem, un ar ko groza Direktīvu 70/156/EEK par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprināšanu (Official Journal of the European Communities No. L 011 of 16.01.1999, p. 0025 – 0036).

⁴ EEK Noteikumi Nr. 13 (Vienoti noteikumi par M, N un O kategorijas transportlīdzekļu apstiprināšanu attiecībā uz bremzēšanu).

Pēc transportlīdzekļa izgatavotāja vai tā attiecīgi pilnvarota pārstāvja lūguma kompetentā iestāde drīkst veikt transportlīdzekļa, kuram paredzēts *ADR* apstiprinājums saskaņā ar 9.1.2.1. punktu, tipa apstiprināšanu. Attiecīgās 9.2. nodaļas tehniskās prasības uzskata par izpildītām, ja kompetentā iestāde ir izdevusi tipa apstiprinājuma sertifikātu saskaņā ar EEK Noteikumiem Nr. 105² vai Direktīvu 98/91/EK³, ar nosacījumu, ka minēto Noteikumu vai minētās Direktīvas prasības atbilst šīs daļas 9.2. nodaļas prasībām, un ar nosacījumu, ka nekāds transportlīdzekļa pārveidojums neizmaina tā derīgumu. *MEMU* gadījumā apstiprinājuma zīme, kas piestiprināta saskaņā ar EEK Noteikumiem Nr. 105, drīkst identificēt transportlīdzekli vai nu kā *MEMU*, vai kā *EX/III*. *MEMU* nepieciešams identificēt kā tādu tikai atbilstības sertifikātos, kas izdoti saskaņā ar 9.1.3. sadaļu.

Šo vienas Līgumslēdzējas Puses piešķirto tipa apstiprinājumu citas Līgumslēdzējas Puses akceptē kā transportlīdzekļa atbilstības apliecinājumu, kad šāds atsevišķs transportlīdzeklis tiek nodots inspicēšanai, lai saņemtu *ADR* apstiprinājumu.

ADR apstiprinājuma izsniegšanas nolūkā veicamajā inspicēšanā pārbauda tikai tās nepabeigta transportlīdzekļa ar tipa apstiprinājumu daļas, kuras pabeigšanas procesā ir pievienotas vai pārveidotas, lai pārliecinātos par atbilstību 9.2. nodaļas attiecināmajām prasībām.

9.1.2.3. Ikgadējā tehniskā apskate

EX/II, *EX/III*, *FL*, *OX* un *AT* transportlīdzekļiem un *MEMU* veic ikgadējo tehnisko apskati to reģistrācijas valstī, lai pārliecinātos, ka tie atbilst attiecīgajām šīs daļas prasībām un to reģistrācijas valstī spēkā esošajiem vispārīgajiem drošības noteikumiem (attiecībā uz bremzēm, apgaismojumu utt.).

Transportlīdzekļa atbilstību jāapliecina vai nu pagarinot atbilstības sertifikāta derīguma termiņu, vai izdodot jaunu atbilstības sertifikātu saskaņā ar 9.1.3. sadaļu.

9.1.3. Atbilstības sertifikāts

9.1.3.1. *EX/II*, *EX/III*, *FL*, *OX* un *AT* transportlīdzekļu un *MEMU* atbilstību šīs daļas prasībām apliecina atbilstības sertifikāts (*ADR* atbilstības sertifikāts), ko reģistrācijas valsts kompetentā iestāde izdod par katru transportlīdzekli, kura inspicēšanā iegūti apmierinoši rezultāti vai pēc kura inspicēšanas saskaņā ar 9.1.2.1. punktu izdota atbilstības deklarācija, ka 9.2. nodaļas prasības ir izpildītas.

9.1.3.2. Vienas Līgumslēdzējas Puses kompetentās iestādes izdotu atbilstības sertifikātu par šīs Līgumslēdzējas Puses teritorijā reģistrētu transportlīdzekli akceptē pārējo Līgumslēdzēju Pušu kompetentās iestādes, kamēr šis sertifikāts ir derīgs.

9.1.3.3. Atbilstības sertifikāts ir tāds, kā 9.1.3.5. punktā redzamais paraugs. Tā izmēri ir 210 mm × 297 mm (formāts A4). Drīkst izmantot abas sertifikāta puses. Krāsa ir balta ar diagonālu rozā svītru.

Sertifikātu aizpilda tā izdevējas valsts valodā vai vienā no valodām. Ja šī valoda nav angļu, franču vai vācu valoda, tad sertifikāta nosaukumu un jebkādas piezīmes 11. ailē ieraksta arī angļu, franču vai vācu valodā.

Ar vakuumu darbināmas atkritumu cisternas transportlīdzekļa atbilstības sertifikātā ieraksta šādu piezīmi: “vakuumcisterna atkritumu pārvadāšanai”.

² *EEK Noteikumi Nr. 105 (Vienoti noteikumi par bīstamo kravu pārvadāšanai paredzētu transportlīdzekļu apstiprināšanu attiecībā uz to konstrukcijas īpatnībām).*

³ *Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 14. decembra Direktīva 98/91/EK, kas attiecas uz mehāniskiem transportlīdzekļiem un to piekabēm, kuri paredzēti bīstamo kravu pārvadāšanai pa autoceļiem, un ar ko groza Direktīvu 70/156/EEK par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprināšanu (“Official Journal of the European Communities” No L011 of 16.01.1999, p. 0025-0036).*

9.1.3.4. Atbilstības sertifikāta derīgums beidzas ne vēlāk kā vienu gadu pēc transportlīdzekļa tehniskās apskates, kura tika veikta pirms sertifikāta izdošanas. Tomēr nākamais apstiprinājuma termiņš ir saistīts ar pēdējo nominālo derīguma termiņa beigu datumu, ja tehniskā apskate veikta vienu mēnesi pirms vai pēc šī datuma.

Tomēr attiecībā uz cisternām, kurām jāveic obligātā periodiskā inspicēšana, šis nosacījums nenozīmē to, ka cisternu necaurlaidības (hermētiskuma) pārbaudes, hidrauliskā spiediena pārbaudes vai iekšējās cisternu apskates jāveic ar mazākiem starplaikiem nekā paredzēts 6.8. un 6.9. nodaļā.

9.1.3.5. Noteiktu bīstamo kravu pārvadājumiem paredzēto transportlīdzekļu atbilstības sertifikāta paraugs

NOTEIKTU BĪSTAMO KRAVU PĀRVADĀJUMIEM PAREDZĒTO TRANSPORTLĪDZEKĻU ATBILSTĪBAS SERTIFIKĀTS					
Šis sertifikāts apliecina, ka zemāk norādītais transportlīdzeklis atbilst Eiropas valstu Nolīguma par starptautiskajiem bīstamu kravu pārvadājumiem ar autotransportu (ADR) prasībām.					
1. Sertifikāta Nr.:	2. Transportlīdzekļa izgatavotājs:	3. Transportlīdzekļa identifikācijas numurs:	4. Reģistrācijas numurs (ja tāds ir):		
5. Pārvadātāja, lietotāja vai īpašnieka nosaukums un adrese:					
6. Transportlīdzekļa apraksts:¹					
7. Transportlīdzekļa apzīmējums(-i) saskaņā ar ADR 9.1.1.2. punktu:²					
EX/II	EX/III	FL	OX	AT	MEMU
8. Lēninātāja bremzēšanas sistēma:³					
☐ Neattiecas ☐ Efektivitāte saskaņā ar ADR 9.2.3.1.2. punktu ir pietiekama transporta vienībai ar pilnu masu _____ tonnas ⁴					
9. Piestiprinātās(-o) cisternas(-u)/baterijtransportlīdzekļa (ja tādi ir) apraksts:					
9.1. Cisternas izgatavotājs:					
9.2. Cisternas/baterijtransportlīdzekļa apstiprinājuma numurs:					
9.3. Cisternas izgatavotāja piešķirtais cisternas sērijas numurs/baterijtransportlīdzekļa elementu identifikācija:					
9.4. Izgatavošanas gads:					
9.5. Cisternas kods saskaņā ar ADR 4.3.3.1. vai 4.3.4.1. punktu:					
9.6. Īpaši noteikumi TC un TE saskaņā ar ADR 6.8.4. sadaļu (ja attiecināms) ⁶ :					
10. Pārvadāšanai atļautās bīstamās kravas					
Transportlīdzeklis atbilst nosacījumiem bīstamo kravu pārvadāšanai atbilstoši 7.punktā norādītajam transportlīdzekļa apzīmējumam(-iem).					
10.1. EX/II vai EX/III ☐ 1. klases krava, ieskaitot savietojamības grupu J transportlīdzekļa ☐ 1. klases krava, neieskaitot savietojamības grupu J gadījumā ³					
10.2. Autocisternas/baterijtransportlīdzekļa gadījumā ³					
☐ atļauts pārvadāt tikai tās vielas, kuru pārvadāšanu atļauj 9. punktā norādītais cisternas kods un īpašie noteikumi ⁵ vai ☐ atļauts pārvadāt tikai šādas vielas (klase, ANO numurs un vajadzības gadījumā iepakojšanas grupa un oficiālais kravas nosaukums): Atļauts pārvadāt tikai tādas vielas, kuras bīstami nereaģē ar tilpnes, blīvējumu, aprīkojuma un aizsargieklājuma (ja tāds ir) materiāliem.					
11. Piezīmes:					
12. Derīgs līdz:		Izdevējas iestādes zīmogs: Vieta, datums, paraksts			

¹ Atbilstoši N kategorijas mehānisko transportlīdzekļu un O kategorijas piekabju definīcijām saskaņā ar Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu uzbūvi (R.E.3) 7.pielikumu vai Direktīvu 97/27/EK.

² Nevajadzīgo svītrot.

³ Atzīmēt vajadzīgo.

⁴ Ierakstīt atbilstošo vērtību. Ieraksts „44 t” neierobežo reģistrācijas dokumentā(-os) norādīto “reģistrācijas/ekspluatācijas pilno masu”.

⁵ Vielas, kas atbilst 9. punktā norādītajam cisternas kodam vai kādam citam cisternas kodam, kurš atļauts saskaņā ar 4.3.3.1.2. vai 4.3.4.1.2. punktā noteikto hierarhiju, ievērojot īpašo(-s) noteikumu(-s), ja tāds(-i) ir.

⁶ Nav nepieciešams, ja atļautās vielas ir uzskaitītas 10.2. punktā.

13. Derīguma termiņa pagarinājumi	
Derīguma termiņš pagarināts līdz:	Izdevējas iestādes zīmogs, vieta, datums, paraksts:

PIEZĪME. Šis sertifikāts jāatdod izdevējai iestādei, ja transportlīdzekļa ekspluatācija ir pārtraukta; ja transportlīdzeklis tiek nodots citam pārvadātājam, lietotājam vai īpašniekam, kas atšķiras no 5.punktā norādītā; beidzoties sertifikāta derīguma termiņam; un ja ir būtiski mainījušās viena vai vairākas svarīgākās transportlīdzekļa tehniskās īpašības.

9.2. NODAĻA

PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ TRANSPORTLĪDZEKĻU KONSTRUKCIJU

9.2.1. Atbilstība šīs nodaļas prasībām

9.2.2.1. EX/II, EX/III, FL, OX un AT transportlīdzekļiem jāatbilst šīs nodaļas prasībām saskaņā ar zemāk doto tabulu.

Attiecībā uz transportlīdzekļiem, kas nav EX/II, EX/III, FL, OX un AT transportlīdzekļi:

- prasības, ko satur 9.2.3.1.1. punkts (bremžu iekārta atbilstoši EEK Noteikumiem Nr. 13 vai Direktīvai 71/320/EEK), ir piemērojamas visiem transportlīdzekļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti (vai, ja reģistrācija nav obligāta, kuru ekspluatācija uzsākta) pēc 1997. gada 30. jūnija;
- prasības, ko satur 9.2.5. sadaļa (ātruma ierobežošanas ierīce atbilstoši EEK Noteikumiem Nr. 89 vai Direktīvai 92/24/EEK), ir piemērojamas visiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem ar pilno masu lielāku par 12 tonnām, kuri pirmo reizi reģistrēti pēc 1987. gada 31. decembra, un visiem mehāniskiem transportlīdzekļiem, kuru pilnā masa pārsniedz 3,5 tonnas, bet nav lielāka par 12 tonnām un kuri pirmoreiz reģistrēti pēc 2007. gada 31. decembra.

		TRANSPORTLĪDZEKĻI					PIEZĪMES
TEHNISKIE PARAMETRI		EX/II	EX/III	AT	FL	OX	
9.2.2.	ELEKTROIEKĀRTA						
9.2.2.2.	Vadi		X	X	X	X	
9.2.2.3.	Akumulatoru baterijas masas slēdzis						
9.2.2.3.1.			X ^a		X ^a		^a Pēdējais 9.2.2.3.1. punkta teikums attiecas uz transportlīdzekļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti (vai, ja reģistrācija nav obligāta, kuru ekspluatācija uzsākta), sākot ar 2005. gada 1. jūliju.
9.2.2.3.2.			X		X		
9.2.2.3.3.					X		
9.2.2.3.4.			X		X		
9.2.2.4.	Akumulatoru baterijas	X	X		X		
9.2.2.5.	Pastāvīgi ieslēgtās ķēdes						
9.2.2.5.1.					X		
9.2.2.5.2.			X				
9.2.2.6.	Elektriskā iekārta aiz kabīnes		X		X		
9.2.3.	BREMŽU IEKĀRTA						
9.2.3.1.	Vispārīgi nosacījumi	X	X	X	X	X	

		TRANSPORTLĪDZEKĻI					PIEZĪMES
TEHNISKIE PARAMETRI		EX/II	EX/III	AT	FL	OX	
	Pretbloķēšanas sistēma		X ^b	X ^b	X ^b	X ^b	^b Attiecas uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem (ar atbalsta-sakabes vai citādu sakabes ierīci) ar pilnu masu lielāku par 16 tonnām un uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kam atļauts vilkt piekabes (t.i., piekabes, puspiekabes un centrālass piekabes) ar pilnu masu lielāku par 10 tonnām. Mehāniskajiem transportlīdzekļiem jābūt aprīkoti ar 1.kategorijas pretbloķēšanas sistēmu. Attiecas uz piekabēm (t.i., piekabēm, puspiekabēm un centrālass piekabēm) ar pilnu masu lielāku par 10 tonnām. Piekabēm jābūt aprīkotām ar A kategorijas pretbloķēšanas sistēmu.
	Lēninātāja sistēma		X ^c	X ^c	X ^c	X ^c	^c Attiecas uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem ar pilnu masu lielāku par 16 tonnām vai kam atļauts vilkt piekabi ar pilnu masu lielāku par 10 tonnām. Lēninātāja sistēmai jābūt IIA tipa.
9.2.4.	UGUNSBĪSTAMĪ BAS NOVĒRŠANA						
9.2.4.2.	Transportlīdzekļa kabīne					X	
9.2.4.3.	Degvielas tvertnes	X	X		X	X	
9.2.4.4.	Motors	X	X		X	X	
9.2.4.5.	Izplūdes sistēma	X	X		X		
9.2.4.6.	Transportlīdzekļa bremzēšana ar lēninātāju		X	X	X	X	
9.2.4.7.	Iekšdedzes sildītāji						
9.2.4.7.1. 9.2.4.7.2. 9.2.4.7.5.		X ^d	X ^d	X ^d	X ^d	X ^d	^d Attiecas uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas aprīkoti pēc 1999. gada 30. jūnija. Līdz 1999. gada 1. jūlijam aprīkoti transportlīdzekļiem jāatbilst šīm prasībām, sākot ar 2010. gada 1. janvāri. Ja nav zināms aprīkošanas datums, tā vietā izmanto transportlīdzekļa pirmās reģistrācijas datumu.

TEHNISKIE PARAMETRI		TRANSPORTLĪDZEKĻI					PIEZĪMES
		EX/II	EX/III	AT	FL	OX	
9.2.4.7.3. 9.2.4.7.4.					X ^d		^d Attiecas uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas aprīkoti pēc 1999. gada 30. jūnija. Līdz 1999. gada 1. jūlijam aprīkoti transportlīdzekļiem jāatbilst šīm prasībām, sākot ar 2010. gada 1. janvāri. Ja nav zināms aprīkošanas datums, tā vietā izmanto transportlīdzekļa pirmās reģistrācijas datumu.
9.2.4.7.6.		X	X				
9.2.5.	ĀTRUMA IEROBEŽOŠANA S IERĪCE	X ^e	X ^e	X ^e	X ^e	X ^e	^e Attiecas uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem ar pilnu masu lielāku par 12 tonnām, kuri pirmo reizi reģistrēti pēc 1987. gada 31. decembra, un uz visiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kuru pilnā masa pārsniedz 3,5 tonnas, bet nepārsniedz 12 tonnas, un kuri reģistrēti pēc 2007. gada 31. decembra.
9.2.6.	PIEKABJU SAKABES IERĪCE	X	X				

- 9.2.1.2. *MEMU* jāatbilst šīs nodaļas prasībām, kas ir piemērojamas EX/III transportlīdzekļiem.
- 9.2.2. Elektroiekārta**
- 9.2.2.1. *Vispārīgi nosacījumi***
- Elektroiekārta kopumā atbilst 9.2.2.2. – 9.2.2.6. punkta nosacījumiem saskaņā ar 9.2.1. sadaļas tabulu.
- 9.2.2.2. *Vadi***
- 9.2.2.2.1. Vadu šķērsriezuma laukuma jābūt pietiekami lielam, lai novērstu to pārkaršanu. Vadiem jābūt pienācīgi izolētiem. Visām elektriskajām ķēdēm jābūt aizsargātām ar kūstošiem drošinātājiem vai automātiskiem strāvas slēdžiem, izņemot šādas:
- no akumulatoru baterijas uz motora aukstās palaišanas un apturēšanas sistēmām;
  - no akumulatoru baterijas uz maiņstrāvas ģeneratoru;
  - no maiņstrāvas ģeneratora uz kūstošo drošinātāju vai automātisko strāvas slēdžu kārbu;
  - no akumulatoru baterijas uz starteri;
  - no akumulatoru baterijas uz lēninātāja bremsēšanas sistēmas elektrisko vadības bloku (skatīt 9.2.3.1.2.), ja šī sistēma ir elektriska vai elektromagnētiska;
  - no akumulatoru baterijas uz tilta paceļamās ass elektrisko paceļšanas mehānismu.
- Šīm neaizsargātajām ķēdēm jābūt iespējami īsām.
- 9.2.2.2.2. Kabeļiem jābūt droši nostiprinātiem un izvietotiem tā, lai vadi būtu pienācīgi aizsargāti pret mehāniskiem un termiskiem spriegumiem.
- 9.2.2.3. *Akumulatoru baterijas masas slēdzis***
- 9.2.2.3.1. Elektrisko ķēžu pārtraukšanas slēdzim jāatrodas tik tuvu akumulatoru baterijai, cik tas praktiski iespējams. Ja izmanto vienkāršu slēdzi, tam jābūt uz barošanas vada, nevis uz saņemšanas vada.
- 9.2.2.3.2. Vadības ierīcei, kas atvieglo slēdža izslēgšanas un atkārtotas ieslēgšanas funkciju izpildi, jābūt uzstādītai autovadītāja kabīnē. Tai jābūt vadītājam viegli pieejamai un skaidri apzīmētai. Tai jābūt aizsargātai pret nejaušu iedarbināšanu ar pārsegu, dubultās darbības vadības ierīci vai citā piemērotā veidā. Var uzstādīt papildu vadības ierīces ar nosacījumu, ka tās ir skaidri apzīmētas un aizsargātas pret nejaušu iedarbināšanu. Ja vadības ierīce(-es) ir elektriski darbināmas, tad uz vadības ierīces(-ču) elektriskajām ķēdēm attiecināmas 9.2.2.5. punkta prasības.
- 9.2.2.3.3. Slēdzim jāatrodas korpusā, kas atbilst aizsardzības pakāpei IP 65 saskaņā ar IEC standartu 529.
- 9.2.2.3.4. Kabeļu savienojumiem ar slēdzi jāatbilst IP 54 aizsardzības pakāpei. Tomēr šī prasība nav attiecināma, ja šie savienojumi atrodas korpusā, kas var būt akumulatoru baterijas kaste. Šādā gadījumā ir pietiekami aizsargāt savienojumus no īssavienojumiem, piemēram, ar gumijas uznavu.
- 9.2.2.4. *Akumulatoru baterijas***
- Akumulatoru baterijas spailēm jābūt elektriski izolētām vai nosegtām ar izolējošu akumulatoru baterijas kastes vāku. Ja akumulatoru baterija neatrodas zem motora pārsega, tai jābūt ventilējamā kastē.
- 9.2.2.5. *Pastāvīgi ieslēgtas elektriskās ķēdes***
- 9.2.2.5.1.** a) Tām elektroiekārtas daļām, ieskaitot vadus, kuriem jāpaliek zem sprieguma, kad masas slēdzis ir atslēgts, jābūt piemērotām lietošanai bīstamā vidē. Šādam

aprīkojumam jāatbilst IEC 60079 standarta 0. daļas un 14. daļas¹ vispārīgajām prasībām un attiecināmajām IEC 60079 standarta 1., 2., 5., 6., 7., 11., 15. vai 18. daļas² papildus prasībām;

- b) Lai piemērotu IEC 60079 standarta 14. daļu, izmanto šādu klasifikāciju:

Pastāvīgi pieslēgtam elektriskajam aprīkojumam, ieskaitot vadus, uz ko neattiecas 9.2.2.3. un 9.2.2.4. punkta prasības, jāatbilst 1. zonas vispārīgajām prasībām attiecībā uz elektrisko aprīkojumu vai 2. zonas prasībām attiecībā uz elektrisko aprīkojumu, kas atrodas vadītāja kabīnē. Jāievēro IIC eksplozijas grupas T6 temperatūras klases prasības.

Tomēr gadījumā, ja pastāvīgi pieslēgtais elektriskais aprīkojums ierīkots vidē, kur tajā esošais neelektriskais aprīkojums rada temperatūru, kura pārsniedz T6 temperatūras klases robežu, šī pastāvīgi pieslēgtā elektriskā aprīkojuma temperatūras klasifikācijai jāatbilst vismaz T4 temperatūras klasei.

- c) Pastāvīgi pieslēgtā elektriskā aprīkojuma barošanas vadiem ir vai nu jāatbilst IEC 60079 standarta 7. daļas (“Paaugstināta drošība”) nosacījumiem un jābūt aizsargātiem ar kūstošu vai automātisku drošinātāju, kas atrodas iespējami tuvu enerģijas avotam, vai arī “strukturāli drošas iekārtas” gadījumā tiem jābūt aizsargātiem ar drošības barjeru, kas atrodas iespējami tuvu enerģijas avotam.

9.2.2.5.2. Akumulatoru baterijas masas slēdzi apejošajiem savienojumiem, kas paredzēti elektriskajam aprīkojumam, kuram jāpaliek pastāvīgi pieslēgtam, kad akumulatoru baterijas masas slēdzis ir atslēgts, ir jābūt aizsargātiem no pārkaršanas ar piemērotiem līdzekļiem, piemēram, kūstošiem drošinātājiem, automātiskiem drošinātājiem vai drošības barjeru (strāvas ierobežotāju).

9.2.2.6. *Nosacījumi attiecībā uz to elektroiekārtas daļu, kas atrodas aiz autovadītāja kabīnes*

Visai elektroiekārtai jābūt konstruētai, izgatavotai un aizsargātai tā, lai parastos transportlīdzekļu ekspluatācijas apstākļos nenotiktu aizdegšanās vai īssavienojums un lai šādi riski būtu minimāli trieciena vai deformācijas gadījumā. Jo īpaši:

9.2.2.6.1. *Vadi*

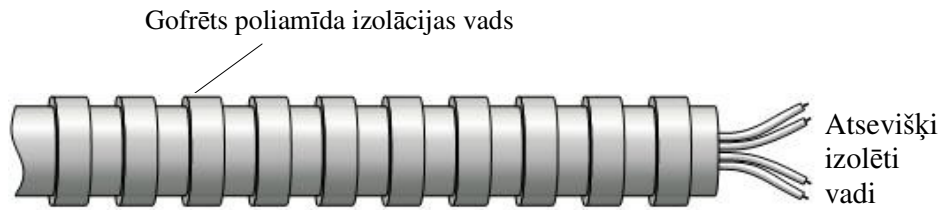
Vadiem, kas atrodas aiz autovadītāja kabīnes, jābūt aizsargātiem no triecieniem, noberzumiem un nodiluma parastās transportlīdzekļa ekspluatācijas laikā. Atbilstošas aizsardzības piemēri ir parādīti 1., 2., 3. un 4. attēlā. Taču bremžu pretbloķēšanas iekārtu devēju kabeļiem papildu aizsardzība nav vajadzīga.

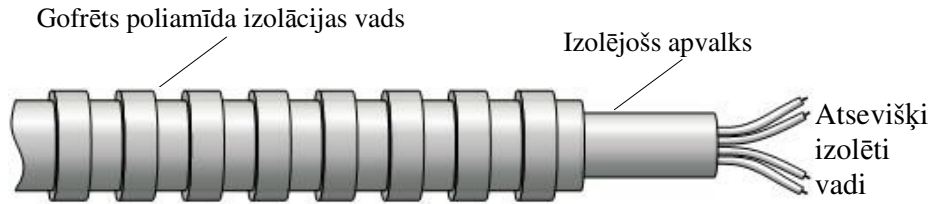
¹ IEC 60079 standarta 14. daļas prasībām nav lielāks spēks kā šīs daļas prasībām.

² Kā alternatīvu drīkst izmantot arī EN 50014 standarta vispārīgās prasības un EN 50015, 50016, 50017, 50018, 50019, 50020, 50021 vai 50028 standarta papildu prasības.

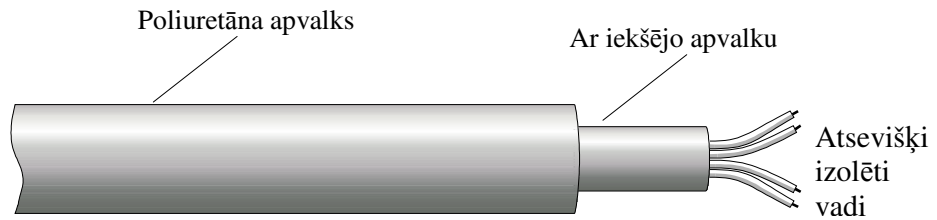
1. attēls

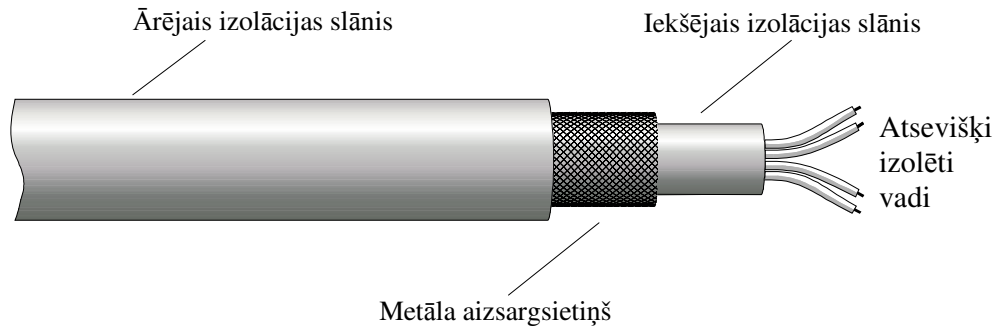
2. Attēls

3. Attēls

4. Attēls

9.2.2.6.2. *Apgaismojums*

Nedrīkst lietot kvēlspuldzes ar vītņotu cokolu.

9.2.2.6.3. *Elektriskie savienojumi*

Elektriskajiem savienojumiem starp mehāniskajiem transportlīdzekļiem un piekabēm ir jābūt ar IP54 aizsardzības pakāpi saskaņā ar standartu *IEC 529* un tiem jābūt konstruētiem tā, lai novērstu nejaušu atvienošanos. Savienojumiem jāatbilst *ISO 12 098:2004* un *ISO 7638:1997* standartam, kas attiecināms.

9.2.3. **Bremžu iekārta**

9.2.3.1. *Vispārīgi noteikumi*

9.2.3.1.1. Mehāniskajiem transportlīdzekļiem un piekabēm, ko paredzēts izmantot kā transporta vienības bīstamo kravu pārvadājumiem, jāatbilst visām attiecīgajām EEK noteikumu Nr. 13³ vai Direktīvas 71/320/EEK⁴ tehniskajām prasībām, ietverot grozījumus, saskaņā ar tajos norādītajiem piemērošanas datumiem.

9.2.3.1.2. EX/III, FL, OX un AT transportlīdzekļiem jāatbilst EEK noteikumu Nr. 13³ 5. pielikuma prasībām.

9.2.3.2. *(Svītrots)*

9.2.4. **Ugunsbīstamības novēršana**

9.2.4.1. *Vispārīgi noteikumi*

Šādi tehniskie noteikumi jāpiemēro saskaņā ar 9.2.1. sadaļas tabulu.

9.2.4.2. *Transportlīdzekļa kabīne*

Ja autovadītāja kabīne nav izgatavota no slikti degošiem materiāliem, kabīnes aizmugure jāaprīko ar vairogu no metāla vai cita piemērota materiāla, kurš ir tikpat plats, kā cisterna. Kabīnes aizmugurē vai vairogā esošajiem jebkādiem logiem jābūt hermētiski noslēgtiem un izgatavotiem no ugunsizturīga bezšķembu stikla ar ugunsizturīgiem rāmjiem. Turklāt starp cisternu un kabīni vai vairogu jābūt vismaz 15 cm platai, tukšai spraugai.

9.2.4.3. *Degvielas tvertnes*

Degvielas, ar kuru tiek darbināts transportlīdzekļa motors, tvertnēm jāatbilst šādām prasībām:

- a) jebkādas noplūdes gadījumā degvielai jānotek zemē, nesaskaroties ar karstām transportlīdzekļa daļām vai kravu;
- b) benzīnu saturošām degvielas tvertnēm jābūt aprīkotām ar efektīvu liesmu slāpētāju pie iepildīšanas atveres vai ar atveres slēgelementu, kas to hermētiski noslēdz.

9.2.4.4. *Motors*

Transportlīdzekļa motoram jābūt aprīkotam un novietotam tā, lai kravai nerastos nekādas briesmas karstuma vai aizdegšanās dēļ. EX/II un EX/III transportlīdzekļos jāizmanto kompresijas aizdedzes motors.

9.2.4.5. *Atgāzu izplūdes sistēma*

³ EEK Noteikumi Nr. 13 (Vienoti noteikumi par M, N un O kategorijas transportlīdzekļu apstiprināšanu attiecībā uz bremzēšanu).

⁴ Direktīva 71/320/EEK (sākotnēji publicēta "Official Journal of the European Communities" No. L202 of 6.9.1971.)

Izplūdes sistēmai (ieskaitot izplūdes caurules) jābūt tā virzītām vai aizsargātām, lai kravai nerastos nekādas briesmas karstuma vai aizdegšanās dēļ. Izplūdes sistēmas daļām, kas atrodas tieši zem degvielas tvertnes (ar dīzeļdegvielu), jābūt vismaz 100 mm atstatu no tvertnes vai aizsargātām ar siltumizolācijas ekrānu.

9.2.4.6. Transportlīdzekļa lēninātāja bremzēšanas sistēma

Transportlīdzekļus ar lēninātāja bremzēšanas sistēmām, kas uzkarst līdz augstām temperatūrām un ir uzstādītas aiz transportlīdzekļa vadītāja kabīnes aizmugurējās sienas, jāaprīko ar siltumizolācijas vairogu, kas ir droši piestiprināts un atrodas starp šo sistēmu un cisternu vai kravu, lai novērstu jebkādu cisternas sienas vai kravas sakaršanu, pat lokālu.

Turklāt siltumizolācijas vairogam jāaizsargā bremžu sistēma pret jebkādu, pat nejaušu kravas izplūdi vai noplūdi. Piemēram, par pietiekamu uzskata aizsardzību, izmantojot dubultsienu aizsargu.

9.2.4.7. Iekšdedzes sildītāji

9.2.4.7.1. Iekšdedzes sildītājiem jāatbilst attiecīgajām EEK noteikumu Nr.122⁵, ievērojot grozījumus, vai Direktīvas 2001/56/EK⁶, ievērojot grozījumus, tehniskajām prasībām atbilstoši tajā norādītajiem piemērošanas datumiem un 9.2.4.7.2.—9.2.4.7.6. punkta noteikumiem, kas piemērojami saskaņā ar 9.2.1. sadaļas tabulu.

9.2.4.7.2. Iekšdedzes sildītāji un to gāzu izplūdes sistēmas jākonstruē, jāizvieto, jāaizsargā vai jāpārklāj tā, lai novērstu jebkādu nepieļaujamu kravas sakaršanas vai aizdegšanās risku. Šo prasību uzskata par izpildītu, ja ierīces degvielas tvertne un izplūdes sistēma atbilst nosacījumiem, kas ir līdzvērtīgi tiem nosacījumiem, kas 9.2.4.3. un 9.2.4.5. punktā paredzēti attiecīgi transportlīdzekļu degvielas tvertnēm un izplūdes sistēmām.

9.2.4.7.3. Iekšdedzes sildītājiem jābūt izslēdzamiem vismaz šādi:

- a) apzināta izslēgšana ar rokas slēdzi no transportlīdzekļa vadītāja kabīnes;
- b) transportlīdzekļa motora apstādināšana; šādā gadījumā sildierīci drīkst no jauna iedarbināt vadītājs ar rokas slēdzi;
- c) uz mehāniskā transportlīdzekļa esoša, pārvadājamo bīstamo kravu sūkņēšanas sūkņa iedarbināšana.

9.2.4.7.4. Pēc iekšdedzes sildītāju izslēgšanas pieļaujama to darbība inerces režīmā. Attiecībā uz 9.2.4.7.3. punkta b) un c) apakšpunktā minētajām metodēm degšanu nodrošinot gaisa padeve ar piemērotiem paņēmieniem jāpārtrauc pēc inerces perioda, kas nepārsniedz 40 sekundes. Jālieto tikai tādi sildītāji, par kuriem ir pierādījumi, ka siltummainis parastas ekspluatācijas laikā var izturēt sašūnātu, 40 sekundes ilgu darbības ciklu inerces režīmā.

9.2.4.7.5. Iekšdedzes sildītājam jābūt ieslēdzamam manuāli. Programmējamas ierīces ir aizliegtas.

9.2.4.7.6. Iekšdedzes sildītāji, kuri darbojas ar gāzveida kurināmo, nav atļauti.

9.2.5. Ātruma ierobežošanas ierīce

Mehāniskajiem transportlīdzekļiem (kravas transportlīdzekļiem un puspiekabju vilcējiem), kuru pilnā masa pārsniedz 3,5 tonnas, jābūt aprīkoti ar ātruma

⁵ EEK Noteikumi Nr.122 (Vienoti noteikumi par tipa apstiprinājumu sildierīcei un transportlīdzeklim saistībā ar tā sildierīci.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. septembra Direktīva 2001/56/EK par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju sildierīcēm (sākotnēji publicēta "Official Journal of the European Communities" No. L292 of 9 November 2001).

ierobežošanas ierīci saskaņā ar EEK noteikumu Nr. 89⁷, ietverot grozījumus, tehniskajām prasībām. Ierīcei jābūt iestādītai tā, lai ātrums nevarētu pārsniegt 90 km/h, ņemot vērā ierīces tehnoloģisko pielaidi.

9.2.6. Piekabju sakabes ierīces

Piekabju sakabes ierīcēm jāatbilst EEK noteikumu Nr. 55⁸ vai Direktīvas 94/20/EK⁹, ietverot grozījumus, tehniskajām prasībām saskaņā ar tajā norādītajiem piemērošanas datumiem.

---

⁷ EEK Noteikumi Nr. 89: Vienoti noteikumi par to, kā apstiprināt:

I. transportlīdzekļus attiecībā uz maksimālā ātruma ierobežošanu;

II. transportlīdzekļus attiecībā uz apstiprināta tipa ātruma ierobežošanas ierīces uzstādīšanu;

III. ātruma ierobežošanas ierīces.

Kā alternatīvu drīkst piemērot Padomes 1992. gada 31. marta Direktīvas 92/24/EEK (sākotnēji publicēta "Official Journal of the European Communities" No. L 129 of 14.05.1992) attiecīgos noteikumus, ar grozījumiem, ja tie ir grozīti saskaņā ar EEK Noteikumu Nr. 89 jaunākajiem grozījumiem, kuri ir spēkā transportlīdzekļa apstiprināšanas brīdī.

⁸ EEK Noteikumi Nr. 55 (Vienoti noteikumi par transportlīdzekļu sastāvu sakabes ierīču mehānisko sastāvdaļu oficiālo apstiprināšanu).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīva 94/20/EK (sākotnēji publicēta "Official Journal of the European Communities" No. L 195 of 29.07.1994).

9.3. NODAĻA

PAPILDUS PRASĪBAS PABEIGTIEM VAI VAIRĀKOS ETAPOS PABEIGTIEM EX/II UN EX/III TRANSPORTLĪDZEKĻIEM, KAS PAREDZĒTI SPRĀDZIENBĪSTAMU VIELU UN IZSTRĀDĀJUMU (1.KLASE) PĀRVADĀŠANAI PAKĀS

- 9.3.1. Transportlīdzekļu kravas nodalījumu izgatavošanā lietojamie materiāli**
Kravas nodalījuma izgatavošanā nedrīkst izmantot materiālus, kuri var veidot bīstamus savienojumus ar pārvadājamajām sprādzienbīstamajām vielām.
- 9.3.2. Iekšdedzes sildītāji**
- 9.3.2.1. Iekšdedzes sildītājus EX/II un EX/III transportlīdzekļos drīkst uzstādīt tikai vadītāja kabīnes vai motora apsildei.
- 9.3.2.2. Iekšdedzes sildītājiem jāatbilst 9.2.4.7.1., 9.2.4.7.2., 9.2.4.7.5. un 9.2.4.7.6. punkta prasībām.
- 9.3.2.3. Iekšdedzes sildītāja slēdzi drīkst uzstādīt ārpus vadītāja kabīnes.
Nav nepieciešamas pierādīt, ka siltummainis iztur saīsinātu darbības ciklu inerces režīmā.
- 9.3.2.4. Kravas nodalījumā nedrīkst uzstādīt ne iekšdedzes sildītāju, ne arī tā darbināšanai nepieciešamās degvielas tvertnes, barošanas avotus, degšanai nepieciešamā gaisa vai sildīšanas gaisa ieplūdes atveres, kā arī izplūdes cauruļu atveres.
- 9.3.3. EX/II transportlīdzekļi**
Transportlīdzekļiem jābūt konstruētiem, izgatavotiem un aprīkotiem tā, lai sprādzienbīstamās vielas būtu aizsargātas no ārējiem apdraudējumiem un atmosfēras iedarbības. Tiem jābūt vai nu slēgtiem, vai pārsegtiem. Pārsegam jābūt izturīgam pret saplīšanu un izgatavotam no necaurīdīga un grūti aizdedzināma materiāla¹. To nostiprina tā, lai pārsegtu kravas telpu no visām pusēm.
Visas atveres slēgtu transportlīdzekļu kravas nodalījumos jāapriko ar aizslēdzamām, cieši pieguļošām durvīm vai stingriem vākiem. Vadītāja nodalījums jānošķir no kravas nodalījuma ar nepārtrauktu sienu.
- 9.3.4. EX/III transportlīdzekļi**
- 9.3.4.1. Transportlīdzekļiem jābūt konstruētiem, izgatavotiem un aprīkotiem tā, lai sprādzienbīstamās vielas būtu aizsargātas no ārējiem apdraudējumiem un atmosfēras iedarbības. Šiem transportlīdzekļiem jābūt slēgtiem. Vadītāja nodalījums jānošķir no kravas nodalījuma ar nepārtrauktu sienu. Kravas nodalījuma grīdai jābūt vienlaidu. Drīkst ierīkot kravas stiprinājumu fiksācijas vietas. Visiem savienojumiem jābūt cieši noslēgtiem. Visām atverēm jābūt aizslēdzamām. Tās konstruē un izvieto tā, lai būtu pārsegtas savienojuma vietas.
- 9.3.4.2. Kravas nodalījums jāizgatavo no karstumizturīgiem un ugunsdrošiem materiāliem, kuru minimālais biezums ir 10 mm. Tiek uzskatīts, ka šai prasībai atbilst materiāli, kas saskaņā ar *EN 13501-1:2002* standartu ir klasificēti kā B-S₃-d₂ klases materiāli.
Ja kravas nodalījums ir izgatavots no metāla, visa kravas nodalījuma iekšpuse jāpārklāj ar tām pašām prasībām atbilstošiem materiāliem.

¹ Aizdedzināmības gadījumā tiks uzskatīts, ka šī prasība ir izpildīta, ja, izmantojot procedūru, kas norādīta ISO standartā 3795:1989 "Autotransporta līdzekļi, vilcēji un mašīnas lauksaimniecībā un mežsaimniecībā — iekšējo materiālu degšanas noteikšana", pārsega paraugu degšanas ātrums nepārsniedz 100 mm/min.

9.3.5. Motors un kravas nodalījums

EX/II un EX/III transportlīdzekļu motoram jābūt novietotam pirms kravas nodalījuma priekšējās sienas; tomēr motoru drīkst novietot arī zem kravas nodalījuma ar nosacījumu, ka nekāds papildu siltums neapdraud kravu, paaugstinot kravas nodalījuma iekšējās virsmas temperatūru virs 80°C.

9.3.6. Ārējie siltuma avoti un kravas nodalījums

EX/II un EX/III transportlīdzekļu izplūdes sistēmai vai citām šo pabeigto vai vairākos etapos pabeigto transportlīdzekļu detaļām jābūt konstruētām un izvietotām tā, lai nekāds papildu siltums neapdraudētu kravu, paaugstinot kravas nodalījuma iekšējās virsmas temperatūru virs 80°C.

9.3.7. Elektroiekārta

9.3.7.1. Elektrosistēmas nominālais spriegums nedrīkst pārsniegt 24 V.

9.3.7.2. Visu apgaismojumu EX/II transportlīdzekļu kravas nodalījumā jāizvieto pie griestiem un jāpārklāj, t.i., lai nebūtu atklātu vadu vai spuldžu.

J savietojamības grupas gadījumā elektroinstalācijai jābūt vismaz IP65 (piemēram, ugunsdroša *Eex d*). Jebkāda elektroierīce, kas ir pieejama kravas nodalījumā, pietiekami jāaizsargā no mehāniska trieciena kravas nodalījuma iekšpusē.

9.3.7.3. Elektroinstalācijai EX/III transportlīdzekļos jāatbilst attiecīgajām 9.2.2.2., 9.2.2.3., 9.2.2.4., 9.2.2.5.2. un 9.2.2.6. punkta prasībām.

Elektroinstalācijai kravas nodalījumā jābūt aizsargātai pret putekļiem (vismaz IP54 vai ekvivalentai), bet J savietojamības grupas gadījumā – vismaz IP65 (piemēram, ugunsdroša *Eex d*).

9.4. NODAĻA

PAPILDUS PRASĪBAS TĀDU PABEIGTU VAI VAIRĀKOS ETAPOS PABEIGTU TRANSPORTLĪDZEKĻU KRAVAS NODALĪJUMU KONSTRUKCIJAI, KAS PAREDZĒTI BĪSTAMU KRAVU PĀRVADĀŠANAI PAKĀS (IZŅEMOT EX/II UN EX/III TRANSPORTLĪDZEKĻUS)

- 9.4.1. Iekšdedzes sildītājiem jāatbilst šādām prasībām:
- slēdzis drīkst būt uzstādīts ārpus vadītāja kabīnes;
  - ierīcei jābūt izslēdzamai no kravas nodalījuma ārpusē; un
  - nav nepieciešamas pierādīt, ka siltummainis iztur saīsinātu darbības ciklu inerces režīmā.
- 9.4.2. Ja transportlīdzeklis paredzēts bīstamo kravu ar 1., 1.4., 1.5., 1.6., 3. 4.1., 4.3., 5.1. vai 5.2. paraugam atbilstošām bīstamības zīmēm pārvadāšanai, tā kravas nodalījumā nedrīkst uzstādīt degvielas tvertnes, barošanas avotus, degšanai nepieciešamā gaisa vai sildīšanas gaisa ieplūdes atveres, kā arī izplūdes cauruļu atveres, kas nepieciešamas iekšdedzes sildītāja darbībai. Jānodrošina, lai krava nevarētu aizsprostot sildīšanas gaisa izvadus atveres. Temperatūra, līdz kurai var uzsilt pakas, nedrīkst pārsniegt 50°C. Kravas nodalījumos uzstādāmajām sildierīcēm jābūt konstruētām tā, lai novērstu eksplozīvās atmosfēras uzliesmošanu to darbības apstākļos.
- 9.4.3. Papildus prasības tādu transportlīdzekļu kravas nodalījumu konstrukcijai, kuri paredzēti konkrētu bīstamu kravu vai īpašu iepakojumu pārvadāšanai var būt iekļautas 7. daļas 7.2. nodaļā saskaņā ar norādēm 3.2. nodaļas A tabulas 16. slejā attiecībā uz konkrēto vielu.

9.5. NODAĻA

PAPILDU PRASĪBAS TĀDU PABEIGTU VAI VAIRĀKOS ETAPOS PABEIGTU TRANSPORTLĪDZEKĻU KRAVAS NODALĪJUMU KONSTRUKCIJAI, KAS PAREDZĒTI BĪSTAMU CIETU VIELU BEZTARAS PĀRVADĀŠANAI

- 9.5.1. Iekšdedzes sildītājiem jāatbilst šādām prasībām:
- a) slēdzis drīkst būt uzstādīts ārpus vadītāja kabīnes;
  - b) ierīcei jābūt izslēdzamai no kravas nodalījuma ārpusēs; un
  - c) nav nepieciešamas pārbaudīt, vai siltummainis iztur saīsinātu darbības ciklu inercēs režīmā.
- 9.5.2. Ja transportlīdzeklis paredzēts bīstamo kravu ar 4.1., 4.3. vai 5.1. paraugam atbilstošām bīstamības zīmēm pārvadāšanai, tā kravas nodalījumā nedrīkst uzstādīt degvielas tvertnes, barošanas avotus, degšanai nepieciešamā gaisa vai sildīšanas gaisa ieplūdes atveres, kā arī izplūdes cauruļu atveres, kas nepieciešamas iekšdedzes sildītāja darbībai. Jānodrošina, lai krava nevarētu aizsprostot sildīšanas gaisa izvadu atveres. Temperatūra, līdz kādai sasilst krava, nedrīkst pārsniegt 50°C. Kravas nodalījumos uzstādāmajām sildierīcēm jābūt konstruētām tā, lai novērstu eksplozīvās atmosfēras uzliesmošanu to darbības apstākļos.
- 9.5.3. Bīstamu cietu vielu beztaras pārvadāšanai paredzētu transportlīdzekļu kravas nodalījumiem jāatbilst 6.11. un 7.3. nodaļas prasībām, kas attiecināmas, ieskaitot 7.3.2. vai 7.3.3. sadaļas prasības, kuras var būt piemērojamas saskaņā ar norādēm 3.2. nodaļas A tabulas attiecīgi 10. vai 17. slejā attiecībā uz konkrēto vielu.

9.6. NODAĻA

PAPILDU PRASĪBAS PABEIGTIEM VAI VAIRĀKOS ETAPOS PABEIGTIEM TRANSPORTLĪDZEKĻIEM, KAS PAREDZĒTI KONTROLĒJAMAS TEMPERATŪRAS VIELU PĀRVADĀŠANAI

- 9.6.1. Izotermiskiem transportlīdzekļiem, refrižeratoriem un refrižeratoriem ar mehānisko saldēšanas iekārtu, kuri paredzēti kontrolējamas temperatūras vielu pārvadāšanai, jāatbilst šādiem nosacījumiem:
- a) transportlīdzeklim un tā aprīkojumam attiecībā uz termoizolāciju un saldēšanas iekārtām jābūt tādām, lai netiktu pārsniegta 2.2.41.1.17. un 2.2.52.1.16., un 2.2.41.4., un 2.2.52.4. punktā paredzētā pārvadājamās vielas kontroles temperatūra. Kopējais siltuma pārneses koeficients nedrīkst pārsniegt $0,4 \text{ W/m}^2\text{K}$;
  - b) transportlīdzeklim jābūt tā aprīkotam, lai pārvadājamo vielu vai dzesējošo vielu tvaiki nevarētu iekļūt vadītāja kabīnē;
  - c) jābūt piemērotai ierīcei, kas jebkurā brīdī ļauj no kabīnes noteikt temperatūru kravas telpā;
  - d) kravas telpā jābūt ventilācijas lūkām vai ventilācijas vārstiem, ja pastāv iespējamība, ka tur var rasties bīstams pārspiediens. Nepieciešamības gadījumā jāveic pasākumi, lai šīs lūkas vai ventilācijas vārsti nesamazinātu saldēšanas efektivitāti;
  - e) dzesējošai vielai jābūt nedegošai; un
  - f) saldēšanas iekārtai transportlīdzeklī ar mehānisku saldēšanas iekārtu jāspēj darboties neatkarīgi no transportlīdzekļa motora.
- 9.6.2. Piemērotās metodes (skatīt V8 metodes 3. punktu) kontroles temperatūras pārsniegšanas novēršanai ir uzskaitītas 7.2. nodaļā (no R1 līdz R5). Atkarībā no pielietojamās metodes 7.2. nodaļā var būt paredzētas papildus prasības transportlīdzekļa kravas nodalījumu konstrukcijai.

9.7. NODAĻA

PAPILDU PRASĪBASATTIECĪBĀ UZ PIESTIPRINĀTĀM CISTERNĀM (AUTOCISTERNAS), BATERIJTRANSPORTLĪDZEKĻIEM UN PABEIGTIEM VAI VAIRĀKOS ETAPOS PABEIGTIEM TRANSPORTLĪDZEKĻIEM, KURUS IZMANTO BĪSTAMO KRAVU PĀRVADĀŠANAI NOMONTĒJAMĀS CISTERNĀS AR IETILPĪBU LIELĀKU PAR 1 M³ VAI CISTERNKONTEINEROS, PORTATĪVĀS CISTERNĀS, VAI *MEGC* K AR IETILPĪBU LIELĀKU PAR 3 M³, (EX/III, FL, OX UN AT TRANSPORTLĪDZEKĻI)

9.7.1. Vispārīgie noteikumi

- 9.7.1.1. Papildus pašam transportlīdzeklī vai to aizstājošām ritošās daļas vienībām, autocisterna sastāv no vienas vai vairākām tilpnēm, to aprīkojuma un stiprināšanas elementiem pie transportlīdzekļa vai ritošās daļas vienībām.
- 9.7.1.2. Kad nomontējamā cisterna ir piestiprināta transportlīdzeklī, visai šādai vienībai kopumā jāatbilst prasībām, kas paredzētas autocisternām.

9.7.2. Prasības cisternām

- 9.7.2.1. Piestiprinātām vai nomontējamām metāla cisternām jāatbilst attiecīgajām 6.8. nodaļas prasībām.
- 9.7.2.2. Baterijtransportlīdzekļu un *MEGC* elementiem jāatbilst attiecīgajām 6.2. nodaļas prasībām, ja tie ir baloni, caurules, spiediena mucas un balonu komplekti, un 6.8. nodaļas prasībām, ja tie ir cisternas.
- 9.7.2.3. Metāla cisternkonteineriem jāatbilst 6.8. nodaļas prasībām, portatīvām cisternām jāatbilst 6.7. nodaļas prasībām vai, ja nepieciešams, *IMDG* kodeksa prasībām (skatīt 1.1.4.2.).
- 9.7.2.4. Armētas plastmasas cisternām jāatbilst 6.9. nodaļas prasībām.
- 9.7.2.5. Vakuumcisternām atkritumu pārvadāšanai jāatbilst 6.10. nodaļas prasībām.

9.7.3. Stiprinājumi

Stiprinājumiem jābūt konstruētiem tā, lai parastos pārvadāšanas apstākļos tie izturētu radušās statiskās un dinamiskās slodzes, kā arī 6.8.2.1.2., 6.8.2.1.11. - 6.8.2.1.15. un 6.8.2.1.16. punktā noteiktās minimālās slodzes autocisternām, baterijtransportlīdzekļiem un transportlīdzekļiem, ar ko pārvadā nomontējamas cisternas.

9.7.4. FL transportlīdzekļu sazemēšana

FL autocisternas, kuras izgatavotas no metāla vai armētas plastmasas, un FL baterijtransportlīdzekļu elementi jāsavieno ar šasiju, izmantojot vismaz vienu drošu elektrisko savienojumu. Jāizvairās no jebkāda metālu kontakta, kas varētu izraisīt elektroķīmisko koroziju.

PIEZĪME. Skatīt arī 6.9.1.2. un 6.9.2.14.3.

9.7.5. Autocisternu stabilitāte

- 9.7.5.1. Kopējā atbalsta laukuma platumam zemes līmenī (attālums starp ārējiem punktiem, kur vienas ass labā un kreisā riepa saskaras ar zemi) jābūt vismaz 90% no piekrautas autocisternas smaguma centra augstuma. Vilcējam ar puspiekabi svars uz piekrautas

puspiekabes asīm nedrīkst pārsniegt 60% no nominālās kopējās masas visam piekrautajam transportlīdzeklim ar puspiekabi.

- 9.7.5.2. Papildus tam autocisternām ar piestiprinātām cisternām, kuru ietilpība pārsniedz 3 m³ un kuras paredzētas bīstamo kravu pārvadāšanai šķidrā vai izkausētā stāvoklī, un kuras pārbaudītas ar mazāk nekā 4 bar lielu spiedienu, jāatbilst EEK Noteikumu Nr. 111¹, ietverot grozījumus, tehniskajām prasībām attiecībā uz šķērsstabilitāti atbilstoši tur norādītajiem piemērošanas datumiem. Šīs prasības attiecas uz autocisternām, kuras pirmo reizi reģistrētas, sākot no 2003. gada 1. jūlija.

9.7.6. Transportlīdzekļu aizmugures aizsardzība

Transportlīdzekļa aizmugurē, visā cisternas platumā jābūt ierīkotam pret triecieniem no aizmugures pietiekoši izturīgam buferim. Starp cisternas aizmugurējo sienu un bufera mugurpusi jābūt vismaz 100 mm atstarpei (ko mēra no cisternas vai ar pārvadājamo vielu saskarē esošās, uz āru izvīzītās cisternas ierīces tālākā aizmugures punkta). Transportlīdzekļiem ar paceļamu tilpni pulverveida vai granulētu vielu pārvadāšanai un atkritumu pārvadāšanai paredzētai vakuumbūvētai ar paceļamu tilpni, kuru iztukšo no aizmugures, buferis nav vajadzīgs, ja tilpnes aizmugures aprīkojums ir apgādāts ar aizsarglīdzekļiem, kas nodrošina tilpnei tādu pašu aizsardzību kā buferis.

1. PIEZĪME. Šis noteikums neattiecas uz transportlīdzekļiem, kurus izmanto bīstamu kravu pārvadāšanai cisternkonteineros, MEGC vai portatīvās cisternās.

2. PIEZĪME. Par cisternu aizsardzību pret bojājumu sānu trieciena vai apgāšanās rezultātā skatīt 6.8.2.1.20. un 6.8.2.1.21. punktu, bet par portatīvu cisternu aizsardzību — 6.7.2.4.3. un 6.7.2.4.5. punktu.

9.7.7. Iekšdedzes sildītāji

- 9.7.7.1. Iekšdedzes sildītājiem jāatbilst 9.2.4.7.1., 9.2.4.7.2., 9.2.4.7.5. punkta prasībām un šādām prasībām:

- a) slēdzis drīkst būt uzstādīts ārpus vadītāja kabīnes;
- b) ierīcei jābūt izslēdzamai no kravas nodalījuma ārpusē; un
- c) nav nepieciešams pierādīt, ka siltummainis iztur saīsinātu darbības ciklu inerces režīmā.

Turklāt FL transportlīdzekļiem jāatbilst 9.2.4.7.3. un 9.2.4.7.4. punkta prasībām.

- 9.7.7.2. Ja transportlīdzeklis paredzēts bīstamo kravu ar 1.5., 3., 4.1., 4.3., 5.1. vai 5.2. paraugam atbilstošām bīstamības zīmēm pārvadāšanai, tā kravas nodalījumā nedrīkst uzstādīt degvielas tvertnes, barošanas avotus, degšanai nepieciešamā gaisa vai sildīšanas gaisa ieplūdes atveres, kā arī izplūdes cauruļu atveres, kas nepieciešamas iekšdedzes sildītāja darbībai. Jānodrošina, lai krava nevarētu aizsprostot sildīšanas gaisa izvadu atveres. Temperatūra, līdz kādai sasilst krava, nedrīkst pārsniegt 50°C. Kravas nodalījumos uzstādāmajām sildierīcēm jābūt konstruētām tā, lai novērstu eksplozīvās atmosfēras uzliesmošanu to darbības apstākļos.

9.7.8. Elektroiekārta

- 9.7.8.1. FL transportlīdzekļu, kuriem nepieciešams apstiprinājums saskaņā ar 9.1.2. sadaļu, elektroinstalācijai jāatbilst 9.2.2.2., 9.2.2.3., 9.2.2.4., 9.2.2.5.1. un 9.2.2.6. punkta prasībām.

---

¹ EEK Noteikumi Nr. 111: Vienoti noteikumi par N un O kategorijas autocisternu apstiprināšanu attiecībā uz stabilitāti pret apgāšanos.

Tomēr transportlīdzekļa elektroinstalācijas papildinājumiem un pārveidojumiem jāatbilst prasībām attiecībā uz elektroiekārtas grupu un temperatūras klasi atkarībā no pārvadājamajām vielām.

PIEZĪME. *Pārejas noteikumus skatīt arī 1.6.5. sadaļā.*

- 9.7.8.2. FL transportlīdzekļu elektroiekārtai, kas atrodas vietās, kur ir vai varētu būt eksplozīvā atmosfēra tādos daudzumos, ka nepieciešami īpaši piesardzības pasākumi, jābūt piemērotai izmantošanai bīstamā zonā. Šādai iekārtai jāatbilst IEC 60079 standarta 0. daļas un 14. daļas vispārīgajām prasībām un papildu prasībām, kas piemērojamas no IEC 60079 standarta 1., 2., 5., 6., 7., 11. vai 18. daļas². Jāievēro prasības attiecībā uz elektroiekārtas grupu un temperatūras klasi atkarībā no pārvadājamajām vielām.

Lai piemērotu IEC 60079 standarta 14. daļas² prasības, izmanto šādu klasifikāciju:

0. ZONA

Cisternu nodalījumu iekšpuse, piepildīšanas un iztukšošanas iecīces un tvaiku savākšanas aprīkojums.

1. ZONA

Piepildīšanas un iztukšošanas aprīkojuma nodalījumu iekštelpa un zona 0,5 m rādiusā ap ventilācijas ierīcēm un spiediena samazināšanas drošības vārstiem.

- 9.7.8.3. Pastāvīgi pieslēgtajai elektroiekārtai, ieskaitot vadus, kura atrodas ārpus 0. un 1. zonas, jāatbilst 1. zonas prasībām attiecībā uz elektroiekārtu kopumā vai 2. zonas prasībām atbilstoši IEC 60079 standarta 14. daļai² attiecībā uz vadītāja kabīnē izvietotu elektroiekārtu. Jāievēro prasības attiecībā uz elektroiekārtas grupu atkarībā no pārvadājamajām vielām.

---

² *Kā alternatīvu var izmantot arī EN 50014 standarta vispārīgās prasības un EN 50015, 50016, 50017, 50018, 50019, 50020 vai 50028 standarta papildu prasības.*

9.8. NODAĻA

PAPILDU PRASĪBAS PABEIGTIEM UN VAIRĀKOS ETAPOS PABEIGTIEM *MEMU*

9.8.1. Vispārīgi noteikumi

Līdz ar pašu transportlīdzekli vai ritošās daļas vienībām, kas lietotas tā vietā, *MEMU* ietver vienu vai vairākas cisternas un beztaras pārvadājumu konteinerus, to aprīkojuma sastāvdaļas un piederumus to piestiprināšanai pie transportlīdzekļa vai ritošās daļas vienībām.

9.8.2. Prasības cisternām un beztaras pārvadājumu konteineriem

MEMU cisternām, beztaras pārvadājumu konteineriem un īpašajiem nodalījumiem iepakotām sprādzienbīstamām vielām jāatbilst 6.12. nodaļas prasībām.

9.8.3. *MEMU* saņemšana

Cisternas, beztaras pārvadājumu konteineri un īpašie nodalījumi iepakotām sprādzienbīstamām vielām, kas izgatavoti no metāla vai ar šķiedru armētas plastmasas, jāsavieno ar šasiju, izmantojot vismaz vienu drošu elektrisko savienojumu. Jāizvairās no jebkāda metālu kontakta, kas var izraisīt elektroķīmisku koroziju vai reakciju ar bīstamām kravām, ko pārvadā cisternās vai beztaras pārvadājumu konteineros.

9.8.4. *MEMU* stabilitāte

Kopējā atbalsta laukuma platumam zemes līmenī (attālums starp ārējiem punktiem, kur vienas ass labā un kreisā riepa saskaras ar zemi) jābūt vismaz 90% no piekrautas autocisternas smaguma centra augstuma. Vilcējam ar puspiekabi svars uz piekrautas puspiekabes asīm nedrīkst pārsniegt 60% no nominālās kopējās masas visam piekrautajam transportlīdzeklim ar puspiekabi.

9.8.5. *MEMU* aizmugures aizsardzība

Transportlīdzekļa aizmugurē, visā cisternas platumā jābūt ierīkotam pret triecieniem no aizmugures pietiekoši izturīgam buferim. Starp cisternas aizmugurējo sienu un bufera mugurpusi jābūt vismaz 100 mm atstarpei (ko mēra no cisternas vai ar pārvadājamo vielu saskarē esošās, uz āru izvirzītās cisternas ierīces tālākā aizmugures punkta). Transportlīdzekļiem ar paceļamu tilpni, kuru iztukšo no aizmugures, buferis nav vajadzīgs, ja tilpnes aizmugures aprīkojums ir apgādāts ar aizsarglīdzekļiem, kas nodrošina tilpnei tādu pašu aizsardzību kā buferis.

PIEZĪME: Šis noteikums neattiecas uz *MEMU*, kuru cisternas ir pienācīgi aizsargātas pret triecieniem no aizmugures ar citiem līdzekļiem, piemēram, mehānismiem vai cauruļvadiem, kas nesatur bīstamās kravas.

9.8.6. Iekšdedzes sildītāji

9.8.6.1. Iekšdedzes sildītājiem jāatbilst 9.2.4.7.1., 9.2.4.7.2., 9.2.4.7.5. un 9.2.4.7.6. punkta prasībām un šādām prasībām:

- a) slēdzis drīkst būt uzstādīts ārpus vadītāja kabīnes;
- b) ierīcei jābūt izslēdzamai no kravas nodalījuma ārpusēs; un
- c) nav nepieciešams pierādīt, ka siltummainis iztur saīsinātu darbības ciklu inerces režīmā.

9.8.6.2. Kravas nodalījumos, kuros atrodas cisternas, nedrīkst uzstādīt degvielas tvertnes, barošanas avotus, degšanai nepieciešamā gaisa vai sildīšanas gaisa ieplūdes atveres, kā arī izplūdes cauruļu atveres, kas nepieciešamas iekšdedzes sildītāja darbībai.

Jānodrošina, lai sildīšanas gaisa izvadu atveres būtu neaizsprostojamas. Temperatūra, līdz kādai drīkst sasilt jebkurš aprīkojums, nedrīkst pārsniegt 50^oC. Nodalījumos uzstādāmās sildierīces jākonstruē tā, lai darbības apstākļos novērstu eksplozīvās atmosfēras uzliesmošanu.

9.8.7. Papildu drošības prasības

9.8.7.1. *MEMU* jāaprīko ar motora nodalījuma dzēšanai paredzētām automātiskām ugunsdzēsības sistēmām.

9.8.7.2. Kravas aizsardzību riepu aizdegšanās gadījumos jānodrošina ar metāla siltumizolācijas aizsargvairogiem.

9.8.8. Papildu aizsardzības prasības

Procesa nodrošināšanas iekārta un *MEMU* īpašie nodalījumi jāaprīko ar slēdzenēm.